

Betænkning afgivet af Retsudvalget den 3. februar 2022

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og lov om pas til danske statsborgere m.v.

(Styrket indsats mod seksuelle overgreb mod børn og styrket rådgivning til ofre for seksuelle overgreb)

[af justitsministeren (Nick Hækkerup)]

1. Ændringsforslag

Justitsministeren har stillet 2 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Indstillinger

Udvalget indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Liberal Alliance, Alternativet, Kristendemokraterne, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ved betænkningssagens afgivelse ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

3. Politiske bemærkninger

Venstre

Venstres medlemmer af udvalget bakker entydigt op om intentionen i lovforslaget om at sikre børn og unge mennesker bedre mod seksuelle overgreb i almindelighed og voldtægt i særdeleshed. I Venstre er vi dog noget usikre på dele af lovforslaget, da den videnskabelige evidens for bl.a. forbuddet mod sexdukker er mangelfuld. Dog vil vi lade tvivlen komme lovforslagets intention til gode og vil i den forbindelse følge udviklingen tæt. Venstre forventer ligeledes, at justitsministeren følger udviklingen meget nøje og på sigt lægger op til en evaluering af ordningen, hvori kommende ny viden på området også bør forsøges fremskaffet. Venstre så i den forbindelse gerne, at man bibeholdt muligheden for at kunne benytte sexdukkerne i behandlingsøjemed. Derudover ser vi i Venstre med meget stor bekymring på den praksis, man foreslår vedrørende advokatbistand forud for en eventuel anmeldelse – noget, som bl.a. advokatsamfundet og Østre Landsret ligeledes påpeger i deres høringssvar

– herunder særlig i forhold til påvirkning af offeret forud for samtale med en efterforsker og dermed risikoen for en potentiel negativ påvirkning af selve efterforskningen, samt om bistandsadvokater besidder de fornødne kompetencer til at håndtere disse sager. Venstre appellerer til, at man sørger for et grundigt forarbejde forud for implementeringen af den endelige model. Ydermere vil Venstres medlemmer af udvalget gerne påpege, at man bakker klart op om at undgå, at der fremover gennemføres rejser til enkeltstående lande med henblik på seksuelle krænkelse af børn, men vi skal samtidig sikre, at proportionalitetsprincippet er overholdt.

Socialistisk Folkeparti

Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget bemærker, at seksuelle overgreb mod børn er blandt de mest alvorlige og afskyvækkende forbrydelser, vi overhovedet kender til.

SF hilser det derfor velkommen, at det fremover automatisk vil være en voldtægt, hvis den forurettede er under 15 år, og gerningspersonen er fyldt 22 år. Dianalundsagen viste, at vi havde et hul i lovgivningen på området. En dengang 32-årig lærer blev frifundet for voldtægt af en 13-årig pige fra Dianalund i Sorø Kommune, men i SF's optik skal et barn aldrig stå med ansvaret for at sige fra over for en voksen og aldrig kunne afgive lovligt samtykke til sex. Med loven rettes der op på den skæve retstilstand for ofre under 15 år.

Samtidig foreslås det at forhøje straffen for andre seksuelle overgreb end samleje begået mod børn med 50 pct. i forhold til den straf, der hidtil har været fastsat af domstolene for den slags overtrædelser. Det støtter vi i SF fuldt op om.

Lovforslaget her vil give ofre for seksuelle overgreb et bedre udgangspunkt i mødet med retssystemet og giver

ret til at modtage vederlagsfri bistand fra en advokat forud for anmeldelse af overgrebet til politiet og efter sagens afslutning. Når man er blevet udsat for en voldtægt, er man ekstremt sårbar, og derfor er det afgørende med en bistandsadvokat, som kan hjælpe offeret. Vi ved også, at når man har en bistandsadvokat, fører det oftere til dom. SF vil dog gerne påpege, at der skal mere til for at afhjælpe ofrenes traumer, f.eks. støtte til senfølger eller vederlagsfri psykologhjælp til at komme sig over krænkelserne.

Radikale Venstre

Radikale Venstres medlemmer af udvalget støtter varmt initiativerne for at styrke indsatsen mod seksuelle overgreb mod børn, og for at ofrene får bedre støtte og vejledning gennem retssystemet. I RV ønsker vi dog at gå endnu længere for at beskytte børn mod overgreb ved at indføre en såkaldt groomingparagraf i straffeloven. Via digitale platforme har krænkerne fået en direkte adgang til børn og unge, som kan bruges til at manipulere ofre til seksuel udnyttelse. Ved at kriminalisere grooming vil det blive lettere at straffe gerningsmænd, men det vil også være et aktivt signal til både børn, unge og voksne om, at grooming findes, og at det er kriminelt. I RV er vi af den overbevisning, at en groomingparagraf vil gøre straffeloven mere tidssvarende og i højere grad beskytte børn mod manipulation og seksuel udnyttelse.

Enhedslisten

Enhedslistens medlemmer af udvalget er meget tilfredse med, at dette lovforslag udvider adgangen til bistandsadvokater for ofrene. Det har EL arbejdet for længe. Lovforslaget bør efter EL's opfattelse følges op af, at flere bistandsadvokater får viden om, hvordan man er en god bistandsadvokat for ofre for seksuelle overgreb. Det er et område, der kræver specialviden. EL ser dette skridt med den udvidede adgang som det første af mange for at beskytte ofrene bedre. I forhold til overgreb mod børn under 15 år synes EL, det er en naturlig forlængelse af samtykkeloven, at vi nu indfører en aldersgrænse, således at der pr. definition er tale om voldtægt, hvis forurettede er under 15 år og gerningsmanden er fyldt 22 år, for en 12-årig er ikke i stand til at give et samtykke over for en 30-årig.

EL mener, at der mangler forskning og viden inden for området for børnesexdukter. Det vigtigste er at beskytte børn mod overgreb, og nu forbyder vi børnesexdukter, men det er samtidig vigtigt at følge op med forskning på området for at være sikre på, det virker. Som minimum bør det efter EL's opfattelse ikke være ulovligt at bruge børnesexdukter i forbindelse med behandlingsforløb af pædofile.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af justitsministeren, tiltrådt af udvalget:

Til § 2

1) I den under nr. 2 foreslåede § 334 a ændres i stk. 2, 5. pkt., »godtgørelse« til: »eventuel godtgørelse«.
[Lovteknisk præcisering]

2) Efter nr. 4 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 741 a, stk. 5, der bliver stk. 6, ændres »4« til: »5«.
[Manglende konsekvensændring]

Bemærkninger

Til nr. 1

Det fremgår af den foreslåede bestemmelse i retsplejelovens § 334 a, stk. 2, 5. pkt., om beskikkelse af en bistandsadvokat til forurettede i visse sager om seksuelle overgreb forud for anmeldelse til politiet, at hvis advokaten efterfølgende beskikkes som advokat for den forurettede, fastsættes et samlet salær og godtgørelse ved særskilt beslutning samtidig med sagens eller retshandlingens afslutning.

Der vil imidlertid ikke i alle tilfælde ud over salær skulle fastsættes godtgørelse til en beskikket bistandsadvokat. Det foreslås på den baggrund, at »godtgørelse« ændres til »eventuel godtgørelse«.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.7 i lovforslagets almindelige bemærkninger og bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 2.

Til nr. 2

Efter retsplejelovens § 741 a, stk. 5, kan retten efter anmodning beskikke en advokat for den forurettedes nære pårørende, når særlige hensyn taler for det og betingelserne efter stk. 1, 2 eller 4 er opfyldt, hvis den forurettede er afgået ved døden som følge af forbrydelsen.

Med lovforslagets § 2, nr. 4, indsættes et nyt stykke i § 741 a efter det nugældende stk. 3. Det nugældende stk. 4 bliver herefter stk. 5.

Det foreslås på den baggrund at indsætte en ændring af henvisningen til stk. 4 i § 741 a, stk. 5, der med lovforslagets § 2, nr. 4, bliver stk. 6, således at der fortsat vil være adgang til beskikkelse af bistandsadvokat til den forurettedes nære pårørende, når særlige hensyn taler for det og betingelserne efter stk. 5 er opfyldt, hvis den forurettede er afgået ved døden som følge af forbrydelsen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.7 i lovforslagets almindelige bemærkninger og bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 4.

5. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 10. november 2021 og var til 1. behandling den 26. november 2021. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Retsudvalget.

Oversigt over lovforslagets sagsforløb og dokumenter

Lovforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under lovforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Hørings svar

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og justitsministeren sendte den 30. september 2021 dette udkast til udvalget, jf. REU alm. del – bilag 467 (folketingetsår 2020-21). Den 10. november 2021 sendte justitsministeren høringssvarene og et høringsnotat til udvalget.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 7 bilag på lovforslaget.

Bjørn Brandenburg (S) Jeppe Bruus (S) Julie Skovsby (S) Brian Bressendorff (S) Rasmus Stoklund (S) Annette Lind (S)

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF) Lisbeth Bech-Nielsen (SF) Samira Nawa (RV) nfm. Susan Kronborg (RV)

Rosa Lund (EL) Søren Søndergaard (EL) Aaja Chemnitz Larsen (IA) Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU) Leif Lahn Jensen (S)

Sikandar Siddique (FG) Preben Bang Henriksen (V) Jan E. Jørgensen (V) Anne Rasmussen (V) Kenneth Mikkelsen (V)

Morten Dahlin (V) fmd. Michael Aastrup Jensen (V) Kristian Pihl Lorentzen (V) Peter Skaarup (DF) Karina Adsbøl (DF)

Marcus Knuth (KF) Britt Bager (KF) Pernille Vermund (NB) Simon Emil Ammitzbøll-Bille (UFG)

Liberal Alliance, Alternativet, Kristendemokraterne, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	49	Frie Grønne, Danmarks Nye Venstrefløjsparti (FG)	3
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	39	Alternativet (ALT)	1
Dansk Folkeparti (DF)	16	Kristendemokraterne (KD)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Radikale Venstre (RV)	14	Siumut (SIU)	1
Enhedslisten (EL)	13	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	13	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Nye Borgerlige (NB)	4	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	4
Liberal Alliance (LA)	3		

Deputationer

Udvalget har under udvalgsarbejdet modtaget 1 deputation, der mundtligt har redegjort for deres holdning til lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet 9 spørgsmål til justitsministeren til skriftlig besvarelse, som ministeren har besvaret.